

TRETJI LAŠKI OTOK ZAVZET

V petek se je podala Pantellerija, v soboto Lampedusa, v nedeljo pa Linosa, trije otoki, ki spadajo k Italiji. — Otok Linosa, ki se nahaja 25 milj severovzhodno od Lampeduse, se je podal brez boja angleškemu rušilcu Nubian in ujetih je bilo 140 italijanskih vojakov in mornarjev.

S Pantellerije je že bilo od-
peljanih 2800 vojakov, druge
pa odvažajo. Na Pantelleriji je
bilo vjetih okoli 15.000 italijan-
skih vojakov.

Odkar je padla Pantellerija,
so bojne ladje zelo delavne po
celem Sredozemskem morju. V
petek ponoči, ko je angleška pr-
va divizija zvezemala svoje po-
stojeanke na Pantelleriji, so
motorne ladje krožile po Sici-
lskem prelivu, da zakrivajo iz-
krovalne čete. Sovražne bojne
ladje so napadle angleške ladje,
toda so naglo pobegnile, ko so
angleške ladje pričele streljati.

Tri angleške križarke — New
foundland, Orion in Penelope
— in šest rušilcev je v petek po-
noči bombardiralo Lampeduso
in ravno tako v soboto zjutraj.
Sovražne obrežne baterije so u-
tihnile, ko so se rušilci pribli-
žali obrežju in pričeli silovito
streljati.

V času, ko se je podala Lam-
pedusa, so ameriške letelce trd-
njave bombardirale letališča
pri Castelvetro in Bocca di
Falco na Siciliji. Pri napadu na
letališča in pristanišča na Sici-
liji, ni bil izgubljen noben ame-
riški aeroplan.

Pri vsem tem, da so bili otoki
Pantelleria, Lampedusa in Li-
nosa zavzeti v primeroma krat-
kem času, vendar ni mogoče
pričakovati, da bi bilo mogoče
tako hitro zavzeti Sardinijo in
Sicilijo, kajti oba velika otoka
imata dobre prometne zveze z
Italijo in jih ni mogoče bloki-
rati.

Oba otoka imata zelo močne
utrdbe in več velikih letališč,
na katerih je štirikrat toliko
nemških aeroplanov kot pa i-
talijanskih.

Linosa se je podala, ne da bi
bil oddan na njo en strel ali
pa da bi na njo padla ena bom-
ba. Na otoku je bilo 140 voja-
kov, ki so razobesili belo za-
stavo in so se podali angleškim
rušilcu Nubian, kateremu je
poveljeval commander J. R.
J. Tyrwhitt.

Otok meri komaj dve milj
na dolžino in široko in nima
pristanišča in letališča. Na oto-
ku živi kakih 500 ljudi, ki se
pečajo z živinorejo.

Včeraj je Londonka radio
postaja sporočila, da so Nemci
izpraznili Pantellerijo tri dni
prej, predno se je otok podal.
Predno pa so odšli, so vzele s
seboj vse živeče. Italijani, ki jih
je okoli 6000, so zaradi tega na
Nemce zelo jezni, ker so jih pu-
stili brez živeča.

Medvedi ogrizli dekletce

San Diego, Cal. Joyce How-
let, stara 13 let je nekako pri-
šla ali padla v prostor, kjer
imajo medvede in tri zverine
so jo napadle ter jo precej ob-
grizle in bi jo bile tudi umorile,
da nista slučajno prišla mi-
mo dva mornarja, ki sta takoj
splezala čez okraj v medvedji
prostor ter rešila dekletce.
Fanta sta bila po medvedih s
palicami in potem sta spustila
manje vodo, makar sta z deklet-
cem spet splezala na varno.

Senat odobril protistavkovno predlogo

Washington, 13. junija. — S 55 glasovi proti 22 je bila danes v senatni zbornici odobrena predloga kompromisnega kontroliranja delain stavk. — Pred sprejetjem so se sicer vršile dolge debate, vendar je bilo pričakovati od začetka, da bo senat predlogo odobril.

Sedaj je odvisno od predse-
dnika Roosevelta, če bo predlo-
ga končno odobrena — on ima
pravico predlogo vetirati.

Predlogo je v senatu podpi-
salo 25 republikancev in 30 de-
mokratov. Nasprotovali s o
predlogi trije republikanci in
18 demokratov, ter progresivci
Robert La Follette, Jr. iz Wis-
consin.

Tekom dolgih debat je bilo
priporočano, naj se predloži
predsedniku v podpis taka
oblika predloga, kot je bila o-
dobrena po kongresu, ker po
tej kompromisni predlogi, bi
imela potem administracija
pravico, da zapre John L. Le-
wisa za leto dni in ga kaznuje
z globo pet tisoč dolarjev, če
bi se zopet podstopil oklicevati
stavko premogarjev.

Pristaše kompromisa je o-
stro prijel senator Pepper iz
Floride, ki je najvidnejši libe-
ralec v senatu in zagovornik
delavstva. Ožigosal pa je tudi
John L. Lewisa, na katerega je
vrigel krivdo za celo zadevo.
Tudi drugi bolj progresivni se-
natorji so poudarjali, da ta
predloga v resnici ni bila po-
trebna z ozirom na dosego za-
dostne produkcije, ker lahko se
zgodi, da bo nova zakonodaja
produkcijo ovirala namesto, da
bi jo pospešila. Pričakovati se
more vsekakor, da bo tudi de-
lavstvo pokazalo nekaj ponosa
in moči ter se bo upiralo in
stavkalo baš radi tega, ker bo
uvidelo, da se ga hoče v nekaj
prisiliti. Vsega tega pa je kriv
John Lewis, ki je prišel raz-
grajati z zahtevami za svoje
majnerje ter se je uprl War
Labor Boardu in predsedniku
samemu. Iz tega razloga je tre-
ba torej poskrbeti, da se v bo-
doče prepreči pojave enakih
sporov, ki lahko povzročijo velik
zastoj v vojni industriji.

Tako je senat z debatami in
z dognanjem, da so "diktorije
ambicije" John L. Lewisa
krive, da je prišla protistavko-
vna predloga pred zbornico,
končno predlogo odobril in jo
poslal predsedniku v podpis.

Predloga določa, da sme vla-
da prevzeti obratovanje kate-
rekolni industrije, ki je važna za
vojno produkcijo, ako se dože-
ne, da je bil obrat ustavljen
zaradi stavke ali delavskega
spora. Dalje je tudi določeno,
da zapade kazni enoletnega za-
pora in plačtilvi globe v znesku
\$5000 vsakdo, ki bi nagovarjal
ali organiziral delavce za stav-
ko v katerikoli tovarni, ki je bi-
la prevzeta po vladi. Ko enkrat
prevzame obrat oziroma kon-
trola nad obratom vlada, potem
mora biti spor izravnán po vla-
dni agenciji, ki je nalašč zato
postavljena. Ta agencija, W.
L. B., pa mora zopet reševati
delavske spore v smislu proti-

PREMOGARJI PROTESTIRAJO

Washington, 12. junija. — V
nekaterih manjših premogar-
skih krajih so majnerji že za-
stavkali v znak protesta proti
odredbi tajnika Iekesa, da bodo
moral vsi premogarji, ki so
bili na stavki plačati globo, ka-
kor to določa star kontrakt,
katerega se smatra za podaljš-
šanega, dokler ne bo podpisan
nov kontrakt.

Zastavkali so najprej maj-
nerji v treh manjših rojih v
Alabama in v Windberju, Pa.,
je zastavkali 1600 premogarjev.

Italijani so prepričani, da zavezniki ne bodo razdeljali Italije

New York. — Paul Archinard,
NBC reporter je iz Berna po-
ročal, da je izvedel iz vesti, ki
so prišle iz Italije po zanesljivi-
vih virih, da se italijansko
ljudstvo ne boji invazije, ker je
prepričano, da zavezniki ne
bodo razdeljali dežele. Sicer jim
misli na invazijo ne delajo ra-
vno veselja, ta vznemirjeni ra-
di tega niso posebno.

V nasprotnu z italijanskim
gledanjem na invazijo, se pa
nacija silno boje invazije kon-
tinenta, posebno z ruske strani,
ker so prepričani, da bo z inva-
zijo od vzhoda prišla zanje tudi
una masčovanja za vse grozovi-
tosti, ki so jih zagrešili nad ru-
skim ljudstvom.

Ljudje hite kupovati čevlje

New York, 12. junija. — Lju-
dje so navali na trgovine, da
kupijo čevlje preden poteče
veljava znamke št. 17 s katero
si more vsakdo nabaviti en par
čevljev do 15. junija. V sredo,
16. junija stopi v veljavo šte-
vilka 18 v knjižici št. 1 in bo
ostala v veljavi do 31. oktobra.

Trgovine s čevlji po vsej de-
želi so poročale, da so ljudje
bili pri volji kupiti čevlje vsa-
ke vrste, neglede na modo ali
obliko čevlja. Le taki, ki imajo
radi dober par čevljev, so bili
izbirčni in se niso hoteli ločiti
od svoje znamke za kakršenko-
li obutek.

Newyorški trgovci so dejali,
da je bilo opaziti izrečno za-
htevo po komodnih in trpežnih
čevljih ter da se posebno žen-
ske niso toliko ozirale na naj-
novejšo modo čevlja, kot na
dejstvo, da bo v novem paru
mogoče udobno hoditi.

inflacijskih zakonov in pred-
sedniških odlokov ter kongres-
nih dekretov z ozirom na vojne
potrebe stabiliziranja plač in
cen, itd.

ZNAČAJNOST HRVAT- SKEGA PREDSTAVNI- KA DR. V. MAČEKA

London, 3. junija (ONA). —
Dr. Vladimir Maček, predse-
dnik Hrvatske Seljačke Stranke,
o kateremu so že nedavno po-
ročali, da je bil od Nemcev
premeščen v Avstrijo, je bil v
teknu zadnjih dveh let že štir-
krat s silo odveden v Berlin,
kjer pa je glasom tukajšnjih
jugoslovanskih krogov odločno
odbil tudi pod močnim priti-
skom izvedeno prigovarjanje
nacistov, da sprejme sodelova-
nje z njimi.

O priliki teh obiskov v Ber-
linu, je prišlo do burnih prizo-
rov, katere so sem in tja za-
menjali trenutki nežnega prigo-
varjanja. Na vse načine so sku-
šali Nemci prepričati malega
in čokatega hrvaškega vodie-
lja, da bo Nemčija zmagała v
vojni. Nudili so "Neodvisni
Hrvaški" najrazličnejše kon-
cesije, ter mu odkritosrčno
priznali, da so s svojim seda-
njim nepriljubljenim pomaga-
čem na Hrvaškem, dr. Ante
Pavičevićem nezadovoljni.

Toda dr. Maček je ostal ne-
uklonljiv. Videti je, da ne bo
nikdar postal njihovo orodje in
Nemci, ki so to spoznali, so ga
poslali z njegovega posestva v
bližini Zagreba v taborišče za
politične begunce v Gradcu na
Štajerskem.

Tudi že na Hrvaškem so so-
vržne oblasti neprestano me-
njevale Mačekovo bivališče.
Kakor hitro je namreč ljud-
stvo zvedelo, da je Maček v bli-
žini, je takoj prišlo do manife-
stacij zvestobe in naklonjeno-
sti.

Novo vrste bolezni ...

New York, 9. junija. — Na
vzhodu se je pojavila nove
vrste bolezni, ki napada svoje
žrtve takole koncem tedna in
sicer od časa, ko je OPA dolo-
čila, da se sme rabiti avte samo
za najnujnejše ter za zdravstve
ne potrebe ... recimo, če je
kdo slabega zdravja in rabi po-
čitka ter solnca, ki ga lahko
dobi le na deželi, tedaj mu lahko
da zdravnik tozadevno potrdi-
lo, katerega se pomoli prome-
tnemu policiju pod nos in ta
ne more nič oporekati, ker se
pač pelje nekam na deželo
"bolnik", ki mu je treba sve-
žega zraka.

Koncem zadnjega tedna je
menda "zbolelo" kakih pet ti-
soč oseb, ki imajo svoje avte in
dobre zdravnike, kateri vedo,
da je v naravi zdravje, v žepih
njihovih klientov pa dolarji.
Ali OPA se najbrž ne bo ozira-
la na to novo bolezen, ki se ši-
ri okrog, ker nekaj se sliši, da
je moralo že precejšnje število
"bolnikov" s certifikati plačati
globo, ker so se vozili okrog
za zabavo.

Iz Slovenije

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

(Jutro, dne 1. aprila, 1943, v
izvirnem besedilu.)
V ponedeljek dopoldne se je
začel pred vojaškim vojnim
sodiščem za Slovenijo-Dalma-
zijo, odsek v Ljubljani, proces
proti šefu primariju umobolnic
na Studencu in z njim obto-
ženim nekaterim drugim ose-
bam, ki so deloma v zaporih,
deloma v begstvu, med njimi
glavni terorist na vevškem pro-
ročju Hribar, nočni poljski ču-
vaj umobolnice.

Vojaško vojno sodišče je po
dokaznem postopku spoznalo
dr. Kanonija za krivega in ga
obsodilo na 30 let ječe zaradi
organiziranja in podpiranja
partizanstva. Ostali navzoči so-
obtoženci so bili obsojeni na
nižje zaporne kazni.

Maksimalne cene za zelenjavo in sadje

(Posneto iz Slovenca v izvir-
nem besedilu.)

New York, 9. junija (JIC). —
Včeraj smo objavili maksimal-
ne cene določene v Ljubljani za
različne vrste živeča. Te cene
so objavljene v lirah. Za pra-
vilno oceno draginje v Ljublja-
ni je seveda potrebno poznati
tečaj lire: uradni kurz je 20 lir
za en dolar. Besedilo omenjene
naredbe je naslednje:

Visoki komisar za Ljubljen-
sko pokrajino določa na podla-
gi svoje naredbe št. 17 z dne
9. maja XIX naslednje cene v
prodaji pri trgovcu na debelo
in na drobno zelenjavo in sa-
dje, uvoženo v Ljubljansko po-
krajino z veljavnostjo od 10.
marca 1943-XXI. Cene, ki so
maksimalne določajo v katego-
rični obliki mejo, za katero se
morajo cene dejansko gibati pri
kmetih in trgovcih na debelo in
na drobno. Iz tega sledi, da je
pač mogoče prodajati nižje, ni-
kakor pa ne više kakor po od-
rejeni ceni.

Česen na debelo 9.30, na
drobno 16.60, karfijska 3.10

(3.80), čebula 2.65 (3.25), ko-
pre 2.95 (3.50), solata (endi-
vija) 3.65 (4.65), solata glavna-
ta 2.55 (3.35), radič rdeči 6.95
(7.75), špinata 3.25 (3.80), ze-
lene 4.95 (5.95), pomorance Ia
(Morro-Tarocco) 8 (9), pomo-
ranče Ia 7 (8) (15cm obsega)
3.20 (4.25), kom 0.45, jabol-
ka Ia (n. pr. Zlata parmena) 7
(8), orehi Sorrento 26 (30),
orehi navadni 21.50 (25).

Brezposelni kralj in cesar

New York. — V nekaterih
listih je bilo že večkrat stavlje-
no vprašanje zakaj se ni vpo-
klil v armado mladega in
zdravega ter brezposelnega O-
tona Habsburškega, kateri je
že dve leti registriran za voja-
sko službo pri nabornem uradu
20. okrožja v New Yorku.

List "New York Post" piše
v izdaji 10. junija, da je naro-
dni naborni urad vprašal za
Otonove papirje in lokalni od-
bor je iste izročil, toda tekmo
zadnjih 95 dni držijo Otonove
tozadevne papirje v Washing-
tonu — pri lokalnem odboru
pa medtem kličejo v vojaško
službo očete. Hoteli so tudi v
Otonovem slučaju delati po
pravilih, da se najprej vpo-
klil če samske moške, ali dokler so
pepirji v Washingtonu, ne mo-
dejo Otona pozvati na zdrav-
niško preiskavo, da se dožene,
če je sposoben za vojaško slu-
žbovanje.

V posebnem uvodniku ome-
njeni list vprašuje: "Kakšne
namene imajo v glavnem sta-
nu narodne naborne službe? Ali
je znabiti res, da tiči za zavl-
čevanjem Državni department?
Ali je mogoče lahko res, da ho-
če Državni department držati
Otona pripravljenega, da ga
lahko posadi na prestol kje v
Centralni Evropi, "ko pride
čas zeto?"

To bomo dognali. Medtem
pa, zakaj ne bi vpo-klil tega
samskega, brezposelnega kra-
lja?"

Boji v Jugoslaviji

Poslušalne postaje Zedinje-
nih držav, poročajo NYT, so za-
beležile oddajo britanskega ra-
dia v grščini, glasom katere je
zdaj propadel tudi peti poskus
nacističnih okupacijskih sil, da
zatro gerilsko gibanje v Bo-
sni, Hercegovini in Črni gori.

Glasom teh vesti, ki prihaja-
jo iz Jugoslavije poroča angle-
ška radio postaja, da so geril-
ci izvršili tudi nekaj napadov
na Kotor, ter da so razpršili
nekatero ustaške čete v okolici
Splita.

Južno od Beograda, v Guče-
vu, so patrioti popolnoma po-
tolki in uničili bataljon nem-
ških vojakov, katerih poveljni-
ka so ujeli. —JIC.

Willkiejeva knjiga bo tiskana v več jezikih

New York. — Knjižica "One
World", katero je spisal Wen-
dell Willkie, bo tiskana v šved-
skem, španskem in portug-
škem jeziku, poleg tega pa je
neka švicarska založba, katere
upravitelj je neki ubežni Ne-
mee, naznanila, da bo knjiga
izšla v nemščini, ter da se jo
bo spravilo tudi tajnim potom
v Hitlerjevo deželo.

Čiščenje v fašistični vrsti

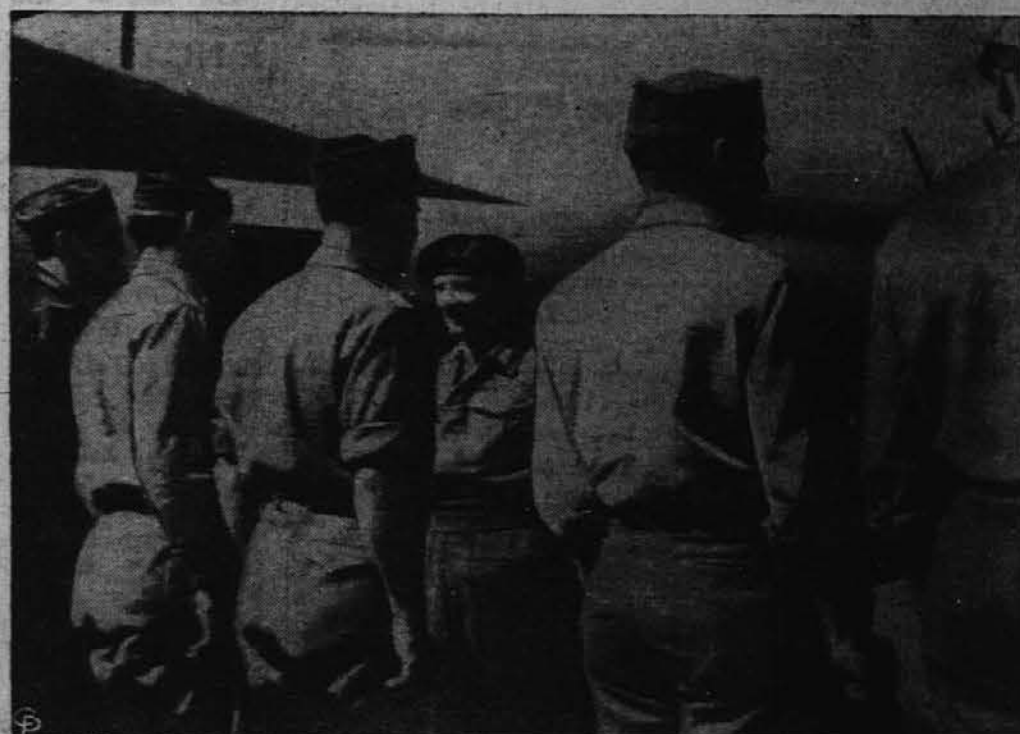
V zadnjih dneh je Mussolini
iz fašistične stranke odstranil
126 voditeljev. Obenem je tudi
odstavil 19 okrajnih fašističnih
načelnikov.

"Vsa Italija je sedaj v prvi
bojni fronti," piše La Stampa
v Turinu. "Ne moremo prič-
kovati, da nam bo sovražnik še
kaj prizanašal in zadal nam še
mnogo in hušjih vdarcov, kajti
razgovori v Washingtonu so
končali s triumfom militaristi-
čne šole, ki uči, da je treba kon-
centrirati poglavito silo Zdru-
ženih narodov posebno na Sre-
dozemlje."

"Italija nikdar ni želela voj-
ne," pravi dalje La Stampa,
"ko pa so okolščine zahtevale
njeno posredovanje, je poveza-
la svojo usodo z usodo osiških
držav in sedaj naj pride, kar
hoče, pripravljena je boriti se
do konca."

V takem položaju se nahaja
Italija in z njo Mussolini ob
drugi obletnici, ko je italijan-
ska armada 10. junija 1940 za-
hrbno vpadla v Francijo.

Na Korziki se nahaja 50.000
italijanskih vojakov, ki se z
vso naglico pripravljajo na boj
z zavezniško vpadno armado
in francoskimi rodoljubi, ki se
skrivajo po gorah in so pri-
pravljeni na dano znamenje
pričeti z borbo.

Gen. Montgomery (sredi) pozdravlja ameriške letalce, ki so se posebno izkazali v bo-
jih v Tuniziji.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupina, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4. Advertisement on Agreement.

Na celo leto volja \$10.00; na Ameriko in Kanado \$4.00; na pol leta \$5.00
na šest let \$50.00. — Na New York na celo leto \$7.00; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.00; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1248

HITLER JE ZEDINIL EVROPO

Napisal Peter Lipa. (Overseas News Agency).

Hitlerjev cilj, katerega je v svoji zloglasni knjigi — Mein Kampf — odkrito povedal, je bil, da zedini Evropo pod vladno enega naroda — Nemčije. Njegova strategija napadajoča posameznih narodov, vaskoga posebej — Čehoslovake, Poljake, Holandske, Belgije in Francije — je bila le dozoričev skrbno zasnovanih in pripravljenih načrtov, katerih cilj je bil, da spravi vso Evropo pod enotno gospodarsko, politično in vojaško kontrolo. To kontrolo je imela sveda izvajati država in rasa nemških nadljudi.

Ali se je Hitlerju posrečilo zediniti Evropo? Odgovor na to vprašanje vsebujejo vesti, izihotapljene iz dežel, podjarmljenih od nazistov, po skrivnih podtalnih kanalih, ne pa poročila, katera oddajajo mogočne nemške radio postaje. Odgovor se glasi, da je Evropa zedinjena — da je vse narode kontinenta združila taka enotnost volje in ciljev, kakršne se niso poznali v teku stoletij, vsi razdori med narodi in strankami, med verami in rasami so utihnili, dočim so se vse vere, rase, stranke in narodi strnili v eno samo vrsto z enim samim ciljem.

Navajamo nekatere dokaze, nabrane iz poročil, ki so v zadnjih dneh prispela iz vseh koncev in krajev Evrope:

Češki patrioti so izkoristili priliko, katero jim je nudil zračni napad RAF na Škodove orožarne, ter so povečali povzročeno škodo s tem, da so prerezali telefonske in brzojavne žice, poškodovali strojno orodje in uničili različne naprave. Par dni popreje je bila nastala v neki Škodovi podružnici ogromna eksplozija, nakar je izbruhnil velik požar, ki se razširil tudi na sosednje kemične tovarne Hochstetter in Schickradt.

Na Danskem je požar uničil največjo tovarno za bolniške potrebe; ogenj je uničil tudi vse zaloge in vse stroje. To se je zgodilo v začetku aprila, komaj par dni pred uničenjem velikih zalog cementa, ki je bil namenjen za uporabo pri zidanju nemških utrd. Strategično važna železnica od Aalborga na Severno morje je bila prekinjena od eksplozije, ki se izruvala trčnice in vrge vagona s tira. Neznani saboterji so porušili Riffel Syndikatet, najbolj skrbno zastraženo tovarno na Danskem. Tovarna je izdelovala lahko strelno orožje.

V Grčiji se je zbiral vojska patriotov, ki šteje 50,000 mož iz gorskih predelov dežele in se nahaja zdaj pod skupno komando; pripravljena je na udar o pravem trenutku. Skupine teh patriotov neprestano nadlegujejo okupatorje, ter so izsilile evakuacijo marsikaterih krajev na Grškem. "Pomorski gerilci" delujejo v Egejskem morju in imajo ladje, katere so odvzeli sovražnikom; svoje skrivališča imajo v zalivih in zalivčih, ter od tam prestrezajo ladje, ki plovejo ob obali. Mnoge izmed teh ugrabljenih ladij so bile v službi osištca za prevoz živeža — vse te zaloge so zdaj na razpolago armadi patriotov.

Na Francoskem je podzemeljski pokret izvrstno organiziran, ima vodilni odbor in bogato izbiro časopisov. Načrti za sodelovanje z zavezniki v slučajni invazije so pripravili, izdelani z vso skrbjo do zadnje pitice. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je bilo uničenih 180 lokomotiv. 2000 vagonov je bilo ali uničenih ali pa poškodovanih; železniški promet je bil pretrgan na 60 različnih krajih za skupaj 2,460 ur.

(Nadaljevanje sledi.)

Finska bo dala nacijem še vojakov

Stockholm, 10. junija. — List "Dagens Nymeter" poroča, da se je Finska podala nemškemu pritisku, da spet zapolni vrzeli v SS bataljoni, ki se je vrnil silno razredčen iz ruske fronte. Skoro polovico mož je bilo ubitih, mnogo pa težko ranjenih.

Spodetka se je vlada protivila nemški zahtevi, da dobi novih vojakov za bataljon in močnice niso hoteli prijeti za sluševanje v tem bataljonu, a London je bil vseeno dosežen kompromis in bataljon se sedaj krpa z novimi možmi.

Osemnajstletnikom naj bi se dalo pravico glasovanja
East Orange, N. J. — Governor Edison je prejšnji teden izjavil, da se pri strinjanju z vsemi onimi, ki zahtevajo, da se da 18 let starim državljanom in državljankam pravico, da sme-

jo voliti. V tem oziru odobrava predlogo, ki bi tvorila tozadevn dodatek k zakonu volilnih pravic.

"Mi smo pozvali mladoletnike do 18 let, da gredo braniti domovino," je rekel Edison, "in nekoliko smešno je, da smatramo te mlade zrelih dovolj, da se borijo in morda tudi umrejo za svojo domovino, a po drugi strani pa jim v ekore leti sapi damo vedeti, da so premleni, da bi smeli voliti občinskega konstablerja."

Bojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
osiroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam la priročno

Smrt slikarja Jakopiča

(JIC) — Pred dnevi smo prinesli vest da je dne 21. aprila 1943 umrl v Ljubljani največji sodobni slovenski slikar, Rihard Jakopič. Iz Slovenskega Biografskega Leksikona navajamo naslednje podatke iz življenja tega znamenitega slovenskega umetnika:

Rihard Jakopič je bil rojen dne 12. aprila leta 1869 v Ljubljani njegov oče je bil premožen trgovec z deželnimi pridelki. Rihard najmlajši izmed 8 otrok, je obiskoval ljudsko šolo na Grabnu in ljubljansko realko, iz katere je izstopil kot šestosollec.

Jeseni leta 1887 se je po uspešnem izpitu vpisal na dunajsko akademijo, a je isto leto nevarno zbolel in se vrnil domov. Jeseni leta 1888 je nanov vstopil v dunajsko akademijo, prestopil po 2 semestrih teoretične izpite in nato odšel jeseni 1889 za 2 semestra na monakovsko akademijo. Leta 1890 je vstopil v Ažbetovo slikarsko šolo, ki se je tedaj ustanovila v Monakovem, jo redno obiskoval nekako 2 leti, nato pa do 1900 večinoma pozimi, medtem ko je v poletnih mesecih slikal doma na deželi.

Od leta 1900 je živel v Ljubljani, sodeloval tam pri ustanovitvi Slovenskega umetniškega društva, kateremu je bil nekaj časa tudi tajnik in pri organizaciji prve slovenske umetniške razstave. Medtem je z M. Jamom slikal v Stranski vasi pri Dobrovi in odšel s njim spomladi 1901 za več mesecev slikat v Čemohovce na Hrvaškem, nato se vrnil v Ljubljano in sodeloval pri drugi slovenski umetniški razstavi leta 1902. Po njej se je leta 1902 preselil v Škofjo Loko, kjer je stalnoval najprej v Puštalnem gradu, potem v mestu, odšel je jeseni 1903 v Prago nadaljevati študije in stopil v Hynaisovo šolo, v kateri je ostal en semester. Spomladi 1904 je odšel na Dunaj dogovarjat se z Miethkejem o razstavi slovenskih impresionistov, ki jo je nato tamkaj z Bernekerjem, Groharjem in Zmitkom priredil, potem ko je ustanovil slovenski umetniški klub "Sava" v Dunaji je prišel zopet v Škofjo Loko; še istega leta odpotoval v Beograd kot prireditelj slovenskega oddelka prve jugoslovanske umetniške razstave in

se po vrnitvi v Škofjo Loko 1904 poročil z Ano Černy ter slikal, kakor ob istem času Sterner in Grohar, v loški dolini. Leta 1905 je odpotoval kot delegat "Save" na avstrijsko razstavo v London, a se spotoma v Kolinu ponesrečil in se iz ondotne bolnice vrnil preko Pariza kjer je ostal nekako teden dni, v Škofjo Loko, kjer je živel do leta 1908 ko se je za stalno naselil v Ljubljani. Tam je z Sternom leta 1907 ustanovil risarsko in slikarsko šolo, ki jo je, tudi po Sternovem odstopu, vodil do leta 1914.

S težkimi gmotnimi žrtvami ko se javno oblasti niso hotele odzvati njegovi želji, je sezidal razstavni paviljon (Jakopičev paviljon v Tivoliju) in ga odprl leta 1909 s tretjo slovensko umetniško razstavo, a ga prodal 1923 mestni občini ljubljanski, v katere imenu ga sedaj upravlja narodna galerija.

Jakopič se je kot otrok po lastnem nagibu mnogo ukvarjal z risanjem, a v 1. in 2. razredu pod prof. Czerkovskim ni dosegel šolskih uspehov, ko je v 3. razredu prevzel vodstvo risarskega pouka Fr. Globočnik, ki ga je spodbujal k delu in mu ostal učitelj do konca srednješolskih študij, je bil Jakopič kmalu nad "odličnimi" risarji. Tedaj je poskušal se samostojno slikati tudi krajine.

V Ažbetovi delavnici je bolj kot učiteljev pouk vplivala na mladega slikarja prostost pri delu, množina modelov in družbe součencev. Ze iz srednješolskih poskusov v njem latentni odpor proti šolskim predpisom in eteljskim konvencijam, ki v naravi niso bile utemeljene, ga je napotil, da je v Monakovem slikal s F. Veselom zlasti barvne in svetlobne študije na prostem z namehom, da upodobi naravo tako, kakršna se vidi. Tako se je, še preden je bil impresionizem kot slikarski program znan, vnel v impresionistične smotre, nko je pozneje na neki monakovski razstavi videl dela Momete, Sisleya in Pissera, so mu zdeli sorodni lastnim težnjam. Že pri prvih svojih slikah iz monakovske dobe je skušal izraziti mnogolikost v barvnosti pojavov ob raznih obsevljavah ter izločil absolutno črno in belo barvo kot (v

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje rolice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Kapricek in orkester
Za to. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 468 W. 42nd St., New York

naravi) nemogoče, kar je monakovska ocena pri ondotni razstavi njegovih del leta 1892 označila kot novost v modernem slikarstvu.

Jakopičovo slikarsko delo je zelo obširno, a težko pregledno, ker je mnogo svojih slik preslikal in je večina njih raztresena pri raznih lastnikih. V njegovem umetniškem razvoju ni ostrih zarez, vendar pa je mogoče njegovo delo razčleniti v stilne periode:

- a) stil naturalističnega impresionizma;
- b) stil realističnega impresionizma;
- c) stil barvnega impresionizma.

O početkih Jakopičevega slikarskega dela je bilo v slovenski javnosti malo uumevanja za njegove težnje, kritika je deloma ostro obsodila njegovo "monstruozno modernost". Na drugi razstavi v Ljubljani leta 1902 se ni prodala niti ena slika več, in ocene so bile splošno neugodne. Odločilnega pomena za poznejše boljše razmerje javnosti do impresionistov je bil zagovor nove umetnosti po Ivanu Cankarju, po Ivanu Prijatelju, zlasti pa uspeh razstav na Dunaju in v Beogradu.

Odlej se je splošno nenaklonjenost spreminjala v občudovanje in umetnišna poročila so čedalje bolj označevala Jakopiča kot velikega mojstra impresionizma in vodnika tedanje umetniške generacije.

Jakopič je razven z lastnim umetniškim delom tudi drugače bistveno posegel v slovensko umetnostno kulturo. Z lastnim umetnostnim paviljonom je ustanovil prvo središče naše umetnosti, utemeljil konstitutivno javnih razstav in ustvaril prvo stalno vez med slovenskim občinstvom in umetnostjo. Jakopič je prireditelj leta 1910 novo zgodovinsko razstavo slovenskega slikarstva. S polno zavestjo o nacionalni važnosti svojega prizadevanja, je sodeloval pri oblikovanju slovenskega značaja moderne umetnosti.

"Za nas je samo ena pot — otrešimo se tuje vpliva. Ne bodimo oskrbniki hlapi tuje bogastva, ampak postanimo gospodarji svojega, četudi skromnega posestva."

AMERIKANCI BOMBARIRAJO NEMOLJO

Včeraj so ameriške letelce trdnjave v dosegu največjem številu napadle nemške mornariške postojanke v Bremenu in Kielu ter izstrelile več nemških aeroplanov.

Ameriški bombniki so odleteli na napad brez spremstva napadanih aeroplanov. Pri tem napadu pa so bombniki imeli največ izgub, namreč 26.

Pri vsem tem pa je bila povzročena zelo velika škoda tako v Bremenu kot v Kielu.

STADIUM KONCERTI

Amsterdam Ave. & 138 St. New York
55 koncertov, simfonije z zvezdami:
Vsa večer ob 8.30; pričetki 17. jun.
s največjimi svetovnimi umetniki in
Filharmoničnim simfonijskim orkestrom. — 5000 sedežev po 25 centov.
17. junija—Arthur Rubinstein solist
Ves Čakovski program
18. " —Beethoven, Ravel
19. " —Spending, Solist
20. " Brahms, Mendelssohn
21. " Wagner, Mussorgsky
22. " —Marjorie Lawrence, solistinja
Prokofiev, Debussy

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

ZA SIROMAKE V SLOVENIJI

Od rojaka Frank Megliča iz New Yorka sem prejela pismo, v katerem je bilo \$10.— za pomoč našim ljudem v do-rovini. Rojak pravi v pismu: "Akoravno nič ne delam (vzrok bolezni, op. avtorice) sem se vseeno spomnil, da moram zopet nekaj prispevati za siromake v Sloveniji. Prosim pošljite nebrano ob priliki Mr. Jurjevu, blagajniku JPO-SS. Darovali so: Frank Meglich, \$2.—; Mary Meglich, \$3.—; Mary Tavzel, \$2.50; Frances Tavzel, \$2.50. Skupaj \$10.—."

Naši ljudje, kakor je razvidno iz mnogih pisem rojakov, ki pošiljajo naročnino na list in se obenem vedno spominjajo tudi stare domovine s kakim dolarjem, veliko mislijo na nesrečno Slovenijo in nobenega dvoma ni, da bo vsak skušal pomagati kolikor bo mogel svojem v Sloveniji, kot tudi drugim, ko pride enkrat prilika zati!

Seveda, najhitrejša pomoč bo tista, po kateri bo moč takoj poseči in jo odposlati nemudoma. Iz tega razloga je prispevanje v naš pomožni sklad ne samo praktično z ozirom na takojšnje nudenje pomoči, ko hitro preneha bojevanje, ampak je tudi neobhodno potrebno, kajti naši ljudje v domovini so bili v tisočih pregnani s svoje rodne grude in jim bo treba nuditi pomoč, da se vrnejo nazaj v domače kraje. Vsi v tujini ne bodo poginili in tudi mladine, ki je bila odgnana v nacijske zavode, šole, itd., ne bodo vse uničili, četudi lahko pričakujemo, da se bodo načeli in fašisti v skrajni sili, ko jim bo tekla voda v grlo, poslužili vsega, da store podjarmljenim narodom kolikor mogoče več škode, preden se umaknejo pred zavezniki.

Vsega priznanja vredno je torej delovanje onih naših rojakov, ki se trudijo po neselbi-nah sedaj, da se zbere čim večji sklad za povojno pomoč Slo-vencem v starem kraju.

V Clevelandu se veliko trudi v tem oziru požrtvovalni vi-pavski rojak, Joseph Durn. V raznih listih je opaziti njegove dopise in sezname prispevkov. Kdor ima skušnje s takim de-lom, ve, koliko časa vse to po-bere. In ker je vsakemu treba, da si zasluži tudi za svoj lasten obstanek, je razumljivo, da naša požrtvovalni delavci za naše akcije v prid domovini delajo čisto ponoči, ter si tako pri-krajšajo spanje, da bi uboga Slovenija kdaj dobila pomoč in pa svobodo.

Ko sem šla zadnjič na Slo-venski kongres v Cleveland, sem se v Pittsburghu srečala z rojaki-delegati iz Conemaugh in Johnstowna. Govorila sem precej z Joe Turkom, ki ga je

zanimalo predvsem to, kako se bo delo najbolje organizirati akcijo za pomoč domovini v po-možnem in političnem oziru. Zda vidim pogosto v "Novi Dobi" in drugod dolge in spod-budne dopise in sezname pri-spevkov za SANS in za našo po-možno akcijo JPO-SS... Joe Turk je na delu... in kakor drugi rojaki in rojakinje po slovenskih naselbinah, ki žrt-vujejo svoj čas in svoje ener-gije ter tudi denar v ta blagi namen, tako tudi Joe ne prič-a-ke nobene slave za svoj trud.

Iz Detroita sem prejela od Mentonovih že par pisem, v katerih so želeli vedeti še kaj več glede izboljšanja aktivno-sti v prid naših akcij. Stara ko-renina, rojak Menton, je zapi-sal, da bi storil vse, kar se sto-riti da, da pomaga našemu ne-srečnemu narodu v njegovi bridkosti ter nesreči. Tako tudi Lia Menton, ki dela z drugimi našimi požrtvovalnimi posa-mezniki v Detroitu za našo na-rodno stvar.

Koliko je še drugih po dru-gih naselbinah, ki so lahko vsa-komur v vzgled s svojo dela-tnostjo in pritrvalnostjo. Njih delo se premalo čeni, pravzaprav znamo to delo ce-niti najbolj taki, ki neprestano zapravljamo dolge ure časa za narodne in druge stvari, ki jih danes zahteva od nas vseh naša nova in stara domovina. Med-tem ko se brezbržni ljudje za-bavajo in veselijo ter skrbje predvsem za svoj lasten dobro-bit, se naši aktivni rojaki in rojakinje mučijo z zbiranjem prispevkov, s pisanjem dopi-sov, s sestavljanjem seznamov, itd. Pa se vkljub temu nič ne pritožujejo, ampak so veseli, če njih delo rodi uspehe. To je njih plačilo, zato rojaki in ro-jakinje po vsej širni deželi, so-delujejo z vsemi našimi delovni-mi narodnimi delavci in de-lavkami za pomoč in osvoboje-nje Slovenije. Prišel bo čas, ko bomo veseli, da smo storili svo-jo dolžnost. Naš mali narod vr-lo dobro vrši svojo dolžnost in to v toliki meri, da pravijo borci Slovenije, da je mali slo-venski narod stopil v prvo vr-sto borcev za odrešenje Slova-nov in evropskega ljudstva sploh. Velikina posameznika in naroda se torej ne meri po ve-ličnosti ali po številu, pač pa po tem, kar nosi posameznik ali narod v svojem sreju in svojem bistvu.

Mali slovenski narod se je v tej težki uri preiskušnje in mu-čeništva pokazal, da je velik narod... pokažati tudi mi, temu našemu narodu, da smo z njim vred dorasli času v ka-terem se nahajamo. Delajmo za svobojenje hrabrega slovenske-ga naroda in zbirajmo ob vsaki priliki prispevke za pomoč Slo-veniji.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS IN STAMPS

Oglejte si povest o aeroplanu, ki je stbil biliz — Čudoviti napadalni ae-roplan je izstrelil 105 avrovalnih leti in je zmagal v drugi "BITKI ZA ANGLIJO" —

"SPITFIRE"

V glavni vlogi
LESLIE HOWARD
DAVID NIVEN, pilota in drugo o-solbo RAF zračne komande. Oglejte si povest milijonov svobodnega na-roda, ki mu preti strašna sužnost—povedana s toplo, slovelko komiko, povečano s izrazi strasti. To je tisu primernih, spodbujaj filin — povest velikega moča in velikega napadnega aeroplana, ki ga ne smete sa-muštiti!
RIVOLI
BROADWAY in 42 ST., NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

KSAVER MEŠKO:

Odlični slovenski možje

PETER BOHINJEC

Rojen 21. februarja 1864

Umrl 14. decembra 1919

Dobil sem 231 številko "Slovenca" z dne 16. dec. 1919 in sem med dnevnimi novicami bral na prvem mestu: "Peter Bohinjec — umrl. V nedeljo dne 14. t. m. je umrl v Dupleh na Gorenjskem župnik in pisatelj Peter Bohinjec v 56. letu svoje starosti. Rojen je bil 21. febr. 1864 na Visokem pri Kranju iz verne družine. Studiral je v Ljubljani in maturiral leta 1884 s sošolci pesnikom Gestrinom dr. Krekom, svetnikom dr. Penetom itd. Novo mašo je pel leta 1888. Prvi je služboval v Srednji vasi pri Bohinju, dalje v Dobropolju, na Vrhniki, v Tretnu, v Horjulu, v Skočianu in slednjič v Dupleh pri Trzinu. Povsod je delal za ljudstvo, mnogo je potoval, silno mnogo je pisal. Pokopani ga bodo danes, dne 1. dec. Blag mu bo di spomin!"

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda imate plačano naročnino. — Prv številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prilaže nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravočasno naročnino poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo Vaše izročilo potrdilo za plačano naročnino.

California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis: Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Bevilic*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolene
North Chicago in Waukegan, Math Warlek
Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Ereth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Montana: Roundup, M. M. Panian
Washington, L. Champa
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Harberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Besnik
Oliver, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbe
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Kohlar
Pennsylvania: Besemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supanec*
Farrell, Jerry Okora
Forest City, Math Kamln*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polantz*
Kray, Ant. Turselj
Lansburg, Frank Balloch
Midway, John Zusi*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Joseph Karez*
Wyoming: Rock Springs, Louis Tancher*
Diamondville, Joe Botich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena, so upravičeni obklati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo to, katero je prejel. Zastopnik tepla pripravljamo — Uprava "Glas Naroda"

Z roko sem si potegnil čez oči dvakrat si potegnil čez čelo.

"Sanjam. Zbuditi se bo Peter Bohinjec —"

Odložil sem list. Spet sem si obrisal oči, brž so bile vlažne.

Zagledal sem se skozi okno preko proti Savinjskim planinam in se žudil:

"Kako pa to, Peter da si odšel? Pa je šel nekaj mesecev ko sva se vozila s tvojim konjičkom iz Zelez. Kaplje jezerske in po Kokrski dolini v Kranj in na tvoj dom v Dupleh. Zdrav, trden in močan si bil, kakor skalovje v Kokrski dolini. Ves vder in vesel. Zdaj pa si odšel. Kako si nam mogel to storiti?"

Težko mi je bilo pri sru. Spomnil sem se, da mi je proti koncu novembra, ko sem mi-magrede bival en dan v Leonišku v Ljubljani, rekla usmiljenka: "Tudi nekega bolnega duhovnika imamo v hiši. Pa s tem gospodom nič več ne bo." Kako se piše, bi rad izvedel. "Pa res ne vem. Od Kamnika neke je!" — Ob obilici posla nisem dalje izpraševal. Pa si bil ti, Peter, ki si ležal tam neke v sosednji sobi, bolan, in jaz tega nisem vedel, da bi stopil še enkrat k tebi, enkrat ti še roko podal.

A zdaj si odšel in ne vidiva še nikoli več, da bi mi se povedal, kaj se ti v zamirjeva. Ne res, saj hudi nisi bil, če sem se tvojemu pripovedovanju moral vsaj na glas smejati? Govoril si tako samoniklo. Godel si in godel, da te brž ves svet in še smrt ne bi mogla spraviti iz tvojega čudovitega gorenjskega mira in duševnega ravnotežja. Refren vsega pa je bilo slovo. Vedel si, da me to najbolj zanima, kakor je najbolj zanimalo tebe. Zato si tako rad govoril o njem.

Smejati pa sem se ti res moral, ko si godel s svojim mirnim, skoto lenim in zaspanim glasom: "Pa sem vedel in v eni uri napisal črtico. Najboljša moja črtica je bila ta!"

Smejal sem se, res. A morda je bila v resnici to tvoja najboljša črtica, ker ti je privrela iz srea — tvoja prelepa "Izopkorna romarica" morda. Njé zato, če si jo napisal v eni uri; kar se mi je zdelo prvi hip smešno. Mogoče da v enem letu ne boš napisal lepše. Da se ne boš srdil v večnosti name, glej, nisem se smejal toliko tej uri, bolj s kakim godrnajočim glasom in s kako malomarno gesto si to povedal. Kakor bi ležala tudi ta tvoja črtica daleč izven tebe in tvoje gorenjske hladnokrvnosti. Pa ti je vendar ležala na srcu in na duši vsa naša literatura. H koncu koncev ti je stila srce, oprostil pa ti dušo.

(Prvič sem prišel s Petrom v stik pisemno menda leta 1904. Imel sem dve fari v hribih in sem kupoval konjička za ježo. Slučajno sem omenil to svojo malo pesniško skrb v nekem pismu tedanjega urednika "Doma in Sveta" dr. Opeki. Pa mi je hitro svetoval: "Petra Bohinjca v Skočianu piši, ta je konjski mešetar. A pazi, Peter te bo oplahal!"

Pisat sem. Navzelo Opekovemu svarilu sem imel veliko zaupanje v Petra čes: "Pisatelj je, torej mi tovariš. Duhovnik je, brat mi. Navrh va, da duhovniki na Koroskem se živimo v preveč rožnatih razmerah."

Peter je opisal nekako oprežno: "Tukaj je mož, ki namrava iti kmalu v Bosno. Morda bi vam ta oskrbel takega konja. Niti drag bi ne bil, deset deset goldinarjev." Odpisal sem: "Ako bo konjiček lep, dam z veseljem devetdeset goldinarjev." Čez malo dni pride pismo: "Pošljite brzo devetdeset goldinarjev, ker dotični mož gre že te dni po konje." Tako sem poslal. Spet čez malo dni mi naznani novo pismo: "Konj stoji v hlevih Čestovarjeve gostilne v bližini dolenske postaje v Ljubljani. Pošljite hitro ponj!"

Razveselilo me to pismo ni. Beke! sem: "Res me bo opet najstili!" Namenjem sem bil, kakor sem bil Petru poprej pisal, osebno v Ljubljano, da bi konja videl. Navrh sem si rekel: "Sporočil bi mi vendar lahko, kdaj konja v Ljubljano priženjo, pa bi poslal kakoga človeka doli, da ga kar prevzame in spravi sem gor. Zdaj ga morajo oskrbovati v gosliniškem hlevu, kar bo pošteno zaračunali."

Takoj drugo jutro je odpotoval mlad fant v Ljubljano, da spravi konja po železnici na Korosko.

V nemiru in skrbih mi je mineval dan za dnevom, a ni bilo ne fanta ne konja. Šele peti dan srečno pride in prižene malo bosansko kljuse ki je bilo v zelo bližnjem sorodstvu s Kirpanovo kobilico. Na železnici bi bil moral vzeti poseben vagon, zato je Rosinanto kar rajši ginal čez Kranj, Kokro, Jezersko, Kaplo in doli čez Pliberk skoro do štajerske meje, resnično na kratka pot. Jezditi je mogel le malo; sedeti na tistih oglatih in ostrih kosteh — sedla ni imel — tega bi najneobčutljivejši človek ne vzdržal dolgo.

Tako sram me je bilo te mislave pošiljate Petrove, da sem jo hitro zaprl v hlev in je nekaj tednov nisem upal nikomur pokazati. Tri tedne smo klju-

se krmili in pitili, da si je malo opomoglo.

Pisal Petru nisem nič, ker bi mu v jezi pisal morda pretiralo. Čez kaka dva tedna pa je pisal on. Tako približno se je glasilo to pisanje: "Dotični mož, ki vam je prodal konja, pravi, da ga je dal prepočeni. Pošljite mu še trideset goldinarjev." To je bilo tudi za mene tedaj še dovolj zdrave in močne živce malo prehudo. Sedel sem in mu odpisal: "Vi gospod konjski mešetar, kar pridite po to izstradano mrho. Na trideset goldinarjev pa lahko čakate do sodnega dne, od mene vsaj jih ne dobite." Prišel ni, pisal tudi ni več.

Imel pa sem od tedaj Petra črno zapisanega. Ko sem čez dolgo leta dobil iz Kranja na ogled zvezek njegovih del, sem se masheval, plemenito res ne, ker plemenito ni nobeno umiševanje. Vrnil sem in pripisal: "Naj se g Peter Bohinjec raji peča s konjskim mešetarstvom, pisateljstvo pa naj pusti."

Ko smo se peljali iz Zelezne Kaple, kjer sem ju s župnikom Govekarjem iz Loma pri Trzinu slučajno dobil, mi je omenil, neposredno očitajoče, bolj žalostno: "Vrnili ste moje spise in pripisali še ironično opazko." Zdaj sem jo seveda obžaloval.

A reči moram, da sem Bohinjecove spise rad bral, zlasti krajje. V teh se je kazal spretnega pripovedovalca s krepkim gorenjskim jezikom, dobrega poznavalca našega kmetskega dobrega dušeslovca. Daljših njegovih spisov pa navadno ni sem zmoget, kakor vobče težko do konca preberem povest, ki je pač polna dejanja, a brez finje psihološke poglobitve in brez natančne analize duš — ne obojam pa s tem seveda nikogar, ki je bolj vnet za tako vrsto slovstva; vsak ima svoj okus in pravico do lastne sodbe.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO
TWO-WAY PASSAGE
PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Ameriški topničar med pacifiškimi domačini

Spisel IVAN MALI

Sedanja vojna je ustvarila mnogo pravljic o junastvu in iznajdljivosti, toda v pogledu divje napetih avantur skoro neverjetnega značaja se morda nobena teh pravljic ne more primerjati s doživljali korporala Jos. E. Hartmana, ki je bil danj v katerem je bil topničar na leteti trdnjavi topničar na onem stolpiču, ki se nahaja v zadnjem delu, v repu letala; moral je skozi vse muke in težave modernega Robinsona na otoku južnega morja, ter je našel svojo pot nazaj v civilizirane kraje šele 67 dni po tem, ko je s padobranom pristal popolnoma brez obleke, na neki obali.

Korporal Hartman 21 let star iz Birmingham, Ala., je bil "Tail Gun Charlie" na neki misiji za raziskovanje in izvidniško službo potom fotografiranih posnetkov. Njegovih 10 tovarišev je bilo ubitih ko se je njihovo letalo zlomilo na dva dela, ko se je japonski Zero strmoglavil nanj v samonoričnem napadu. Pristal je s padobranom na obrežje otoka Choiseul in je tam našel na dvojico črnih domačinov ki so ga lepo pozdravili in ga s svojim čelnom odvedli v vas, kjer ga je načelnik plemena sprejel na najprijaznejši način. Od takrat naprej je delil mirno življenje teh ljudi, živčih v slavnatih kočah.

V prihodnjih dveh mesecih je Hartman obiskal mnogo drugih takih naselbin; njegova potovanja so bila tako polna znamenj, da bi ga bil Robinson zavidal radi njih. Belokožni gost, ki se je bil spustil doli k njim iz neba, je bil tem rado vednim domačinom predmet oboževanja — radi se prehodili milje in milje, da ga vidijo. Hodil je na lov v džunglo in na ribolov s svojimi črnimi tovariši in se v vsem udeleževal njihovega čudnega življenja v tej divji zemlji. Prehrano je imel dobro, obilo sadja, zelenjave in tudi mesa, perutnine in drugih ptic. Stanoval je v kočah, katere ta plemena določajo za samce.

Končno pa je Hartman le uspel pregovoriti svoje prijazne gostitelje, da mu preskrbe vse potrebno za potovanje po morju. Dali so mu dolg in velik čoln z 21 mišičastimi veslači, s katerimi se je podal na pot proti jugu, držeč se neprestano obale, otokov Choiseul in Santa Isabel. Veslali so le ponoči, da jih ne bi zasledil sovražnik, ter v 12 dneh prepotovali 225 milj. Tako so prispeli prav do otoka Florida, kjer je Hartman našel motorni čoln, ki ga je privedel na Tulagi, kjer se je poslovil od svojih črnih tovarišev. Nato je nadaljeval svojo pot z letalom do ameriške baze na Espiritu Santo v novih Hebridih, odkoder se je bil 67 dni prej dvignil, da izvede svojo nalogo. Samo po sebi umevno je, da so Hartmana pozdravili kot človeka, ki je vstal iz groba.

Natančna povest tega, kar se je pripetilo njegovemu letalu, prinašamo po besedilu njegovega poročila predpostavljenemu častniku, kapitanu Frank S. Oweu, ki pripada zračnim silam in je bil prvi, ki ga je zaslišal.

Dne 1. decembra 1942 je bilo letalo poslano iz Guadalcanala na izvidniško in fotografsko misijo. Polet se je odigral brez vsakih posebnih dogodkov, dokler ni na svojem potu došel v bližino južnega konca otoka Bougainville, kjer so letalo napadli japonski letalci; bilo jih je šest, a so prišli iz svo je baze na kopnem v bližini rta Friendship. Razvil se je boj, v katerem sta bila dva japonska letala uničena.

Prvi je strmoglavil od zgo-

raj preko desnega krila, se spustil pod naše letalo in se zopet pojavil na nasprotni strani v sturmem vijugastem poletu na vzgor. Z veliko brzino so pošiljali drug za drugim glavni stolpič, spodnji stolpič in zadnala Jos. E. Hartmana, ki je bil danj v katerem je bil topničar na leteti trdnjavi topničar na onem stolpiču, ki se nahaja v zadnjem delu, v repu letala; moral je skozi vse muke in težave modernega Robinsona na otoku južnega morja, ter je našel svojo pot nazaj v civilizirane kraje šele 67 dni po tem, ko je s padobranom pristal popolnoma brez obleke, na neki obali.

Nadaljevali smo torej svojo proti vzhodu usmerjeno pot ob severni strani otoka Choiseul kjer nas je prestregla zopet nomoglavil nanj v samonoričnem napadu. Pristal je s padobranom na obrežje otoka Choiseul in je tam našel na dvojico črnih domačinov ki so ga lepo pozdravili in ga s svojim čelnom odvedli v vas, kjer ga je načelnik plemena sprejel na najprijaznejši način. Od takrat naprej je delil mirno življenje teh ljudi, živčih v slavnatih kočah.

V prihodnjih dveh mesecih je Hartman obiskal mnogo drugih takih naselbin; njegova potovanja so bila tako polna znamenj, da bi ga bil Robinson zavidal radi njih. Belokožni gost, ki se je bil spustil doli k njim iz neba, je bil tem rado vednim domačinom predmet oboževanja — radi se prehodili milje in milje, da ga vidijo. Hodil je na lov v džunglo in na ribolov s svojimi črnimi tovariši in se v vsem udeleževal njihovega čudnega življenja v tej divji zemlji. Prehrano je imel dobro, obilo sadja, zelenjave in tudi mesa, perutnine in drugih ptic. Stanoval je v kočah, katere ta plemena določajo za samce.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu. Cena — \$1.50

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Šest narodnih pesmi na moški zbor 30

Note

KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO

35 centov komad —
3 za \$1.—

* Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jeneru
Kolo
* Tamo na vrtil gredi
Maribor Waltz
* Spaval Milka Moja
Ophelia Waltz
* Dekle na vrhu
Oj, Marička, peglaj
* Barčica
* Mladet zapetane
* Gremo na štajersko
Štajerski
* Happy Polka
Če na tujem
* Slovenian Dance
Vanda Polka
* Zidana marela
Veseli bratci
* Ohio Valley
Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj
Ko pčica na mala
* Pojd s menoj
Dol s planine
* Kadar boš ti vdrat del

35 centov komad —
3 za \$1.—

Po 25c komad
MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Naročite pri:

Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
New York 11, N. Y.
216 W. 18th Street

bombnega letala, neposredno za radio sobico.

Naše letalo se je prelomilo na

(Nadaljevanje na 4. str.)

FERDO JUVANEC:

Zjutraj 30

Slovenka 30

PETER JEREB: Petin roba: VASI-

LIJ MIRK: Podoknica 30

MORKO PRELOVEC:

Le enkrat se 30

Slava Golu 30

HR. VOLARIČ: Rožmarin: JOB.

PAVČIČ: Potkan ples 30

IZ STARE ZALOGE pa imaj-

mo še naslednje pesmi, katerim

ridno znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Heldt) 30

Ortovske himne (Vodopivec) 30

Slovenski akordi, 22 melodij in

sočinski zborov (Kari Adamič) 30

Trije melodi zbori (Glasbena Ma-

tica) 30

V gospodnji soli, kantata in solo,

zbor in orkester, (Bettner) 30

Mladini, pesmi za mladino s klarineti

(K. Adamič) 30

Dve pesmi, (Prelovec) in moški

zbor in solo 30

Naši himni, dvoglasje 30

Gorski odskori, (Lahman), 11

svetec, moški zbor 30

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JB

FLETNO, podpora dlo-

venskih narodnih pesmi

za tamburice, zložil Mar

ko Bajuk 30

Slovenske narodne pesmi za tambu-

ralni zbor (Bajuk) 30

Bom del na planinci, (Bajuk),

podpuri 30

ZA CITER:

Poduk za citre, — v svetli —

(Kotljek) 30

ZA KLAVIR:

Buri priče. — Narodna — 30

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street,
New York, N.Y.

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

7

Prej ko slej mi je bil oče hud zapovednik. Tako so pretekla štiri leta. V tem času sem opazil da sem si polagoma pridobil zaupanje očeta in njegovo zadovoljstvo. Vsi visoki starosti se pa vendar ni zmanjšala njegova divjost, česar bi sicer otrok o svojem roditelju ne smel zapisati. Kadar se je napil vina, je bilo pametno, iti mu s pota, kakor se gre s pota razdraženemu živinčetu na pašo. Ali resnica je, da se je prevečkrat pripetilo, da je visoki gospodar pil čez mero.

Ko se je približal 70. letu življenja, je pričel Polikarp Khallan tovoriti vino z Vipavskega in od drugod ter kupčevati z njim, ker je ljudstvo v tistih dneh, ko se je bila dežela že nekoliko okrepčala od nemške vojne, rado popivalo; bilo je v vsakem selišču pivnic, da jih je kar ostajalo. Mnogokrat je oče odgovoril v Vipavo — takrat smo imeli na Visokem tri pare močnih in dobro rejenih tovrnih konj — ter vselej privlekel nazaj mnogo posode, napolnjene z vinom.

Slišali smo, in zvedelo se je, da stari mož ni opravi tovara, da bi se ne bil kje v vinskih gorcah sprl in stpel. Govorilo se je celo o težkih pohabljenih in nekočkrat bi bil skoraj padel v roke grajskemu glavarju Lantheriju, da se še ni o pravem času poravnal z rodbino poškodovanega ter ji zabil težko odškodnino glavarju pa izdatno odkupnino. Tako poravnave so pri nas v navadi; revež, ki nima denarja, pride v zapor, bogatin pa se pri graščaku in rodbini odkupi, na kar je pravica, ki bi morala biti za vsa enaka, potolažena. Dozdeva se mi, da take reči ne bi smele biti na svetu; ker so pa koristile mojemu očetu, ne bom več pisal o njih.

Ali nikdar nisem povpraševal očeta, kakše dogodke je doživel na Vipavskem, in vendar, da bi mi ne bil o tem ničesar povedal. Bolelo me je pa, da je jemal s sabo brata Jurija, in prav močno sem se prestrašil, ko sem opazil, da se je fantalin v slabi družbi privadil vina, da ga je pil kakor vodo, ki je vendar najboljša pijača na svetu.

Tako je tekla čas od leta do leta, in živeli smo, kakor živi kmet na svojem posestvu, kjer malokdaj kaj posebnega doživlja.

Štelo se je leto 1690, v katerem se je šestindvajseti ponovil god sv. Izidorja. Dobro sem bil zrastel in tudi na duši nisem pčal. Vsaj gospod Karel Ignacij v Poljanah me je čisto pohvalil ter me stavil za vzgled drugim mladeničem.

Neko nedeljo popoldne ko je počivala hiša in družina, mi je ukazal oče, da naj hodim z njim.

Peljal me je na kraj, kateremu pravimo "Osojnik" in ki leži pod gozdom nad Visokim. Ravno isto leto so bili posekali bukve na Osojniku, šore pa smo z ognjem pokončali, da se je napravila rodovitna njiva za rž in pšenico, ker človek ne more živeti od bukovega listja, pač pa čedno živi od zlatega klasja.

Na tratinico tik rove njive je legel stari mož, pograbil z roko šop trave ter ga zasukal meni, pa dejal:

"Prinesi skalo, da zavijeva hudiču rep, da se ne ponesreči kar bova imela v govorici."

Prinesel sem precej težak kamen z njive in položila sva ga na zavito travo, da je bil peklenkemu satanu zasukan rep obložen, da nama ni mogel napraviti škode in najsi bi jo bil tudi hotel.

Ker mi oče ni ukazal da bi tudi jaz legel, nisem imel poguma, da bi legel k njemu. Stal sem torej pred njim in sicer na mestu, odkoder se prijetno gleda na visoške naprave. Prav živo se še spominjam, kako sva se razgovarjala in bil je to jako pomenljiv razgovor, ker se mi je takrat prvič odkrilo, da oče običajno težko breme svoje starosti in da je doletel mene za svojega naslednika na Visokem. Tako-le je pričel:

"Danes ponoči bo imela črna mavra telička! Glej, da ne zaspiš, pa tudi hlapec in dekla ne smeta zaspati; sam Bog vedi, da tako radi spite, ko je vendar sleherna noč tako dolga."

Ko sem mu obljubil, da ne bom zaspal, je globoko zastokal: "Star sem in hirač. Kar sem živel, sem grabil, dokler nisem pristradal te zemlje, katera je danes moja in katero tako nerad dajem iz rok."

Nisem odgovoril, on pa je še ternal:

"Čemu mora človek star postati! Če se je palaš skrhaj, sem ga nabrusil, in sekalo se je z njim, ko da bi se ne bil nikdar skrhaj. Kako da se življenje ne more nabrusiti, kakor se nabrusi palaš, da bi človek živel dvesto let, posebno če je stradal in če je trpel ko žival v jarnu, samo da bi si pridobil rušo, na katero bi v starosti mirno pokladal svojo glavo? Res je! V ta namen sem trpel in še celo mor —"

Vedel sem, da mi je hotel reči, da je tudi moril. Ali groze te besede ni zgovoril do konca. Z njo bi mi tudi ne bil povedal ničesar novega, ker sem že prej slišal, da mu prelita človeška kri krati spanje v dolgih nočeh.

Ječal je:

"Prekratko je človeško življenje! To je zakrivil ta, ki sva mu zavila rep, ker je zapeljal prva človeka v pregrehoto. Da bi mu otekel rep, in da bi se še globlje pogreznil v peklenško morje!"

Zaklel je v tujem jeziku, katerega nisem umel. Ponižno sem pripomnil, da je kletev pregrešna po naši sveti katoliški veri. Osažno me je pogledal, in že sem se bal, da se še bolj razsrdi. In še osažneje mi je odgovoril:

"Človek, ki je služil v armadi, kateri je zapovedoval Gustavus Adolphus, ki je bil navošč, ko so v nekem mestu — hudič naj vzame ime tega mesta, ker mi ni ostalo v spominu — ali vredni oficirji zabodli našega Wallensteina, kneza in vojvodo v Friedlandu, tak človek sam najbolje ve, kaj je greh in kaj ni greh!" Zasmejal se je: "Sveta katoliška! Taka človeka, mlečni moj otročja, ne boš učil, katera vera je prava! To jaz sam vem!" in še enkrat je ponovil: "To jaz sam vem!" Zopet je preklinjal, s pestjo pa tolkel po tratinici poleg sebe.

Dragi J-zus! Tudi sedaj ni izgovoril ničesar, kar bi ne bil vedel že poprej. Da ga je beseda "sveta katoliška vera" tako razjarila, to je pričelo, da je bila materina trditve o "luteranu" dobro utemeljena.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Gledališče... Kinematograf... Radio

NOVI FILM V NEWYORŠKEM GLEDIŠČU

Leslie Howard in Rosamund John.

V soboto so v Rivoli Theatre v New Yorku pričeli kazati zelo zanimivi Leslie Howardov film "Spitfire". Na prvi predstavi je bil film sprejet z ogromnim odobravanjem. Isto tako se o njem pohvalno izražajo vsi vplivnejši newyorški listi. S tem je izkazana velika čast velikemu možu in velikemu igralcu.

Film kaže velike uspehe, ki so jih dobili Spitfire aeroplani, naj se s toliko večjo vmeto dela za takojšnjo pomoč med našim narodom, posebno se med katoličani.

ni, katere je zamislil pokojni R. J. Mitchell. Spitfire aeroplani so največ prispevali za zmago v bitki za Anglijo.

Spitfire aeroplani so stili nemški blitz.

In film "Spitfire" je predstava, katere v tem času ne bi smeli nikdo opustiti. Zato si ogledajte ta zanimivi film v Rivoli Theatre na Broadwayu in 49. ulici.

Dopisi

DOMOVINI V POMOČ.

Gospod urednik! — Dovolite, da uvrstim nekaj kratkih vstic med toliko berila o vojni, o domovini in o trpljenju naših bratov doma. Naj se sliši med vse drugo tudi glas iz Clevelanda in centralne vseh Slovencev, ali pa, če zapišem: Kjer se nahaja največ Slovencev. Da želim priobčiti tega dopisa, je to, ker se gre za "takojšnjo pomoč domovini." To smatramo za važno. Radi tega smatram, da bosta kot tako tudi vpoštevati. Pišem o finančnem stanju, o domovljene akcije slovenskih župnij domovini za takojšnjo pomoč.

Rekel sem, da smo jo akcijo obnovili in to šele pred kratkim. Naj torej kot blaginjak poročam, kako se naš sklad dviga svojemu cilju za \$10.00.

Denar primeroma nazlo prihaja in k temu so pripomogle v prvi vrsti slovenske župnije Clevelanda. Velik del je došel v blaginjo po Rev. Bernardu Ambrožiču, kateri prejema pošiljke iz raznih krajev Amerike, prejel je celo iz Lemonta od Očetov Franciskov lepo vsoto \$250. Fara sv. Cirila in Metoda iz Lorain, kjer župnikuje Rev. Milan Slaje, se je lepo odzvala z \$115.00, dočim je župnik sam, Rev. Slaje podaril \$100.00 in že poprej poseben prispevek. Čast nam je imeti tako agilnega predsednika v osebi Rev. Milana Slaje, pravijo, da besede mičejo, in vzhlepi pa vlečejo.

Tri clevelandске župnije: fara sv. Lovrenca, fara Marijinega Vnebovzeta in fara sv. Viad so podarile skupno do tega dneva vsoto \$1.215.00.

Tudi od zunanjih far so začeli prihajati darovi prav tako od posameznikov in od društev med drugimi tudi od SZZ za \$100.00. Kakor hitro se bodo ljudje osvedočili širom Amerike bomo kot katoličani imeli ta sklad prvih \$10.000.00 hitro na rokah.

Zgoraj omenjena blaginja za manj časa nego dveh mesecev je \$2.675.69; prav lepa vsota, ki daje upanje, da bomo v nekaj časa dosegli namenjenih deset tisoč dolarjev, kateri so domovni že obljubljeni za takojšnjo pomoč.

Kakor se vabi in priporoča, piše in navdušuje za povojno

pomoč, naj se s toliko večjo vmeto dela za takojšnjo pomoč med našim narodom, posebno se med katoličani.

Župnije naj bi organizirale grupe zaupnih ljudi, društva naj bi ne zaostajala, posamezniki naj bi vposlali ali sodelovali z društvi in farami. Ne pozabite da bo domovina to pomoč visoko cenila, to za to, ker je pomoč v sili in potrebi vse, kaj drugega, nego v drugih časih. Centrala tega zbiranja je v Clevelandu pod nadzorstvom slovenske duhovščine z laiki in farani združeno. Denar se nalaga v slovensko The North American Bank. Lahko pošljete naravnost v banko, 6131 St. Clair Ave., lahko na Rev. Bernard Ambrožič, ali na mojo mailenkost v banko.

S pogumom naprej za deset tisoč dolarjev!

Anton Grdina blaginjak.

RUSKI BOMBIKI NA DELU

Ruski bombniki so proti koncu prejšnjega tedna bombardirali razne kraje v okolici Orela ter posebno nemške vlake in municijska skladišča za nemško arto. Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja, da je bilo prejšnji teden uničenih 498 nemških aeroplanov. V zadnjih šestih tednih je bilo uničenih 3319 nemških aeroplanov.

V nedeljo ponoči so ruski bombniki napadli Gornji, 200 milj jugozapadno od Orela in Brianska. V mestu je nastalo več kot 100 požarov in mnogo velikih razstrelb. Dva ruska bombnika se nista vrnila.

Rusi že nekaj tednov v svojih bojih uporabljajo vedno več aeroplanov in vojni opazovalci vidijo v tem, da se Rusija ravna po Roosevelt-Churchillovem načrtu, da se Nemčijo in Italijo porazi iz zraka.

Bolgarov je strah invazije

Iz Ankare, 9. junija, prihaja vest potom AP, ki pravi, da uradni list bolgarske vojske "Narodna Osvetnica" predvideva takojšnjo pomoč okupirani Grčiji s strani britanske osme armade, katere divizijo bodo ojačene z oddelki grških vojakov, pripravljeni na bližnjem Vzhodu za slučnej invazije Grčije in Balkana preko Crete.

Bolgarski vojaški list trdi, da je že pripravljenih na napad 20 zavzemalnih divizij.

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOVI Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni odbor je izbral izmed svet tisoč slik samo najboljša barvana slika—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tekom vojne in po vojni. Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), osrednja Evropa (ob izbruhu vojne), Angleško otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sibirija, Libanon, Arabija, Vzhodno Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifič Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, Osrednja Amerika in Zapadna Indija.

Svet pripada ljudem, katerih radevednost nima obzora

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceanov in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

AMERIŠKI TOPNIČAR MED PACIFIŠKIMI DOMAČINI.

(Nadaljevanje s 3. str.)

dvoje in ves prvi del je bil v enem samem trenutku v plamenih ter je odnesel s seboj v smrt posadko od deset mož. Zadnji del, v katerem se je nahajal korporal Hartman, pa se je nagnil na stran in začel padati v neverjetno lepem ravnovesju.

Tako se je zgodilo, da je bil Hartman ne le edini preostali neverjetnega in nepozabnega dogodjaja, temveč tudi glavna osebnost epične drame, ki je trajala 67 dni, predno mu je uspelo, da se zopet sestane s svojim oddelkom.

V trenutku, ko sta letali trčili skupaj, je Hartman izgubil zavest. Spominja se edino le strahotnega udarca. Ko se je zopet zavedel, kar je bilo na srečo zelo hitro, je spoznal nevarnost v kateri se je nahajal in odprl stolpica, da pogleda ven.

Zadnji del letala se je bil obrnil na stran in se v lepem ravnovesju spuščal doli proti vodni gladini. Oddaljenost je bila še samo za skok — zgrabil je torej svoj padobran, a v istem trenutku je tudi videl, da zaradi svoje težke zimske letalske obleke ne bo mogel uporabiti jermenov za noge. Da bi to popravil, ni imel časa in je radi tega poskusil skočiti, toda zračni pritisk ga je vrgel nazaj; šele pri drugem poskusu mu je uspelo skočiti ven. Premieril je razdaljo od padajočega

ga zadnjega dela letala in, ko obalo je s presenečenjem spoznal da je bil nevede, nekje na žil svoj padobran. Zopet je za svojim potu od letala na obaltienotek izgubil zavest, ker so lo, slekel in odvrzel vso svojo mu brez opore na nogah prsni obleko. Tak je bil ko sta ga jermenji z vso silo stisnili koš. Približno pol ure pozneje poskočil je bil iz višine od prizdravila dva črna domačina, ki blizno 2.000 čevljev nad vodno sta ga bila videla, kako se je gladino in se spustil v morje spuščaj z neba; našla sta ga na v oddaljenosti od približno 130 obali, zamaščenega in v skrbah, kaj storiti. V družbi teh

Spaval je na suho brez re-dveh divjakov se je podal na šilnega pasu in ko je stopil na svojo pot nazaj.

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

KVIŠKU SRCE

(Štev. 415) 2 1/4 x 3 3/4 inčev; 224 strani. Cena 75c

RAJSKI GLASOVI

(Štev. 408) 2 1/4 x 4 inčev; 255 strani — Vsevir Sv. Krišev Pot. Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM

(Štev. 415) 2 1/4 x 3 3/4 inčev. Cena \$1.—

RAJSKI GLASOVI

(Štev. 355) 2 1/4 x 3 3/4 inčev, v belcem celotidu; 384 strani. Cena \$1.—

Angleški:

KEY OF HEAVEN

Fino vezano; prvovrstna izdelava; v umetnem usnju. Cena \$1.—

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11